

Než slepě uvěřit v báchorku o zlatém věku demokracie, a tak za každou cenu zůstat v pozlacené kleci ideologie, vytvořené specificky pro nás dobře placenými PR mágy plutokratické oligarchie, bychom tak raději měli odemknout zamčené dveře historie a pečlivě pod drobnohledem studovat založení i vývoj americké imperiální republiky.

Autor: Gabriel Rockhill

K nejvytrvaleji opakovaným tvrzením o Spojených státech patří asi to, že se jedná o demokracii. A když už snad toho přesvědčení na moment pohasne, bývá to obvykle jen proto, aby tak ještě lépe vynikly škodlivé výjimky z ústředních amerických hodnot nebo zakládacích principů. Tak si například rádoby kritici často stěžují na „ztrátu demokracie“ kvůli zvolení směšných autokratů, drakonickým krokům státního aparátu, odhalení nějaké neobyčejné protiprávnosti nebo korupce, smrtící zahraniční intervenci a dalším podobným činnostem, považovaným za *nedemokratické výjimky*. Totéž lze říct i o druhu kritiků, kteří konání americké vlády vytrvale stavějí do kontrastu se zásadami zakladatelů Ameriky, zdůrazňují jejich vzájemný rozpor a zjevně vkládají naděje do možného vyřešení tohoto nesouladu.

Problém ovšem spočívá v tom, že žádný rozpor ani domnělá ztráta demokracie neexistují, protože USA demokracií nikdy nebyly. Pro mnoho lidí je to hořká pilulka, a tak nad podobnými argumenty obvykle mávnou rukou coby něčím zjevně absurdním, místo aby se podívali na

hmatatelné historické doklady a udělali si obrázek sami. Z nemalé části má tuto nevěřící reakci samozřejmě na svědomí dost možná nejúspěšnější PR kampaň moderních dějin. Při střízlivém a metodickém zhodnocení dějin naší země se však rychle ukáže, že země založená na elitní, **koloniální** vládě opírající se o moc peněz – tedy plutokratická koloniální oligarchie – si nejen zdárně koupila nálepku „demokracie“ jako reklamní udičku pro masy, ale také se jí povedlo občany své i řady dalších zemí přesvědčit o mýtu svého nacionalistického původu s takovou psychologickou a sociální vervou, že tito „věřící“ odmítají být jen vyslechnout srozumitelné a daty pečlivě podepřené protiargumenty.

Abychom začali s procesem odstranění pomyslných šupin z našich očí, můžeme si v omezeném prostoru tohoto článku nastítnit pět zjevných důvod, proč USA nikdy nebyly demokracií (jejich plné znění najdete v mé knize **Counter-History of the Present**). Začít bychom měli už u britské koloniální expanze do Amerik, která neprobíhala ve jménu svobody a rovnosti obyvatelstva, ani propůjčení moci lidu. Osadníci na březích „Nového světa“ až na výjimky neuznávali fakt, že to ve skutečnosti byl svět velice starý, už po staletí obývaný početným původním obyvatelstvem. Bezprostředně po Kolumbově příchodu začali Evropané původní obyvatele olupovat, zotročovat a pobíjet. Dlouho na sebe nenechal čekat ani transatlantický obchod s otroky, který k neutuchajícímu genocidnímu útoku na původní populaci přidal nespočet Afričanů. Navíc se odhaduje, že více než polovina evropských kolonistů v Severní Americe v koloniálním období byli chudí **smluvní služebníci** (*indentured servants*). Ženy navíc povětšinou zůstávaly uvězněny v úloze domácího nevolnictví. Namísto země svobodných a rovných tak evropské koloniální výboje vytvořily na americkém kontinentě země kolonistů a kolonizovaných, pánů a otroků, bohatých a chudých, svobodných a nesvobodných. Svobodní a bohatí navíc představovali jen nekonečně malou menšinu obyvatelstva, zatímco naprostá většina, tedy „lid“, musela snášet otroctví, služebné postavení a neustálý socioekonomický útlak.

Zadruhé, když se elitní koloniální vládnoucí třída konečně rozhodla zpřetrhat svazky se svou domovinou a zřídit si vlastní nezávislý stát, nezaložili jej jako demokracii. Právě naopak – pociťovali ostrý a otevřený odpor k demokracii, stejně jako drtivá většina evropských osvícenských myslitelů. Považovali ji totiž za nebezpečnou a chaotickou formu vlády nevzdělaného davu. Masy podle tak zvaných **Otců zakladatelů** nejen že nebyly schopné vlády, ale současně představovaly také hrozbu hierarchickým sociálním strukturám, údajně nepostradatelných pro dobrou správu. Slovy Johna Adamse, jednoho názorného příkladu za všechny, by prý v případě skutečné moci většina přerozdělila bohatství a skoncovala se „subordinací“ nepostradatelnou pro politiku. Když se čelní představitelé třídy velkých vlastníků půdy v roce 1787 sešli, aby navrhli ústavu, zmiňovali ve svých debatách opakovaně nutnost ustanovit republiku, která by se stala záštitou před nenáviděnou demokracií, Williamem Cobbettem považovanou za horší „než splašky z obecní stoky“. Nová ústava tak garantovala všeobecné volby jen do Sněmovny reprezentantů, ve většině států však bylo volební právo omezeno na vlastníky půdy a ženy, původní obyvatelstvo i otroci – tedy velká většina celkové populace – z něj byli vyloučeni. Senátory měli volit státní zákonodárci, prezidenta volitelé určené státními zákonodárci a soudce Nejvyššího soudu jmenovat prezident. Patrick Henry k tomu nepokrytě a zcela jednoznačně poznamenal: „Toto není demokracie“. George Mason situaci dále objasnil, když zemi s nově nabytou nezávislostí

popsal jako „despotickou aristokracii“.

Přestože si americká republika postupně začala stále častěji říkat „demokracie“, k žádným významným úpravám institucí, jež by tuto změnu jména ospravedlnily, nedošlo. Jinými slovy, a to je v mé argumentaci „zatřetí“, užití výrazu „demokracie“ k označení oligarchické republiky bylo jednoduše novým pojmenováním téhož základního jevu. Začalo to někdy během prezidentské kampaně „zabijáka Indiánů“ Andrewa Jacksona ve 30. letech 19. století. Ten se prezentoval jako „demokrat“, obyčejný muž z lidu, který učiní konec dlouholeté nadvládě patricijů z Virginie a Massachusetts. Výraz „demokracie“ se pomalu ale jistě uchytil jako šikovný PR termín, díky němuž se plutokratická oligarchie naoko proměnila na volební režim ve službách lidu neboli *dému*. Americký holokaust mezitím „zdárně“ nerušeně pokračoval: otrokářství, koloniální expanze a shora dolů vedená třídní válka.

I přes drobné proměny se americká republika zatvrzele držela své oligarchické struktury, což je jasně patrné i ze dvou hlavních programových bodů jejích soudobých „demokratických“ veřejných kampaní. Establishment a jeho propagandisté nás opakovaně ujišťují, že strukturální aristokracie je vlastně „democracií“, protože zaručuje jistá základní práva (právní definice) a pravidelně jsou v ní pořádány volby (procesní definice). To je však samozřejmě ryze formální, abstraktní a z větší části i negativní pojetí demokracie, jež nic nevypovídá o tom, zda lidé mají skutečnou a dlouhodobou kontrolu nad správou svých životů. Dokonce i tato prázdná definice ale maskuje, do jaké míry vychází domnělá *rovnost před zákonem* v USA z předpokladu faktické *nerovnosti před zákonem* vyloučením početných segmentů obyvatelstva: lidé, u nichž se soudí, že na práva nemají právo; ti, kteří o ně z pohledu většiny přišli (původní Američané, Afroameričané a ženy po většinu dějin země a v jistých ohledech i dnes, stejně jako imigranti, „zločinci“, nezletilí, „duševně choří“, političtí disidenti atd.). Volby pak v Americe probíhají jako dlouhé, mnohamilionové reklamní kampaně, jejichž témata i kandidáti jsou předem vybráni stranickými a korporátními elitami. Obyvatelstvo, jehož většina buď volební právo nemá, nebo se jej rozhodla nevyužít, dostane „volbu“ – na niž dohlíží nedemokratický sbor volitelů a která je zatížena švindlem systému nepoměrného zastoupení – kterého z příslušníků aristokratické elity by si na další čtyři roky přálo za svého pána a utlačitele. V nedávno **zveřejněné zásadní studii** Martina Gilense a Benjamin I. Page se píše: „Multivariační analýzy naznačují, že ekonomické elity a organizované skupiny zastupující podnikatelské zájmy mají významný a nezávislý vliv na americkou vládní politiku, zatímco průměrný občan a na masové podpoře založené zájmové skupiny mají vliv zanedbatelný či nulový. Zjištění tak silně podporují teorie o nadvládě ekonomických elit, (...) ne však ty o většinové volební demokracii.“

Abychom uvedli ještě jeden z mnoha důvodů, proč USA nejsou a nikdy nebyly demokracií, měli bychom zdůraznit jejich neustálé házení klacků pod nohy hnutím lidové síly. Od konce 2. světové války se Spojené státy podílely na svržení asi 50 cizích vlád, povětšinou demokraticky zvolených. Podle pečlivých šetření Williama Bluma v jeho knize **America's Deadliest Export: Democracy** se USA dále vměšovaly do voleb přinejmenším ve 30 zemích, pokusily se zavraždit přes 50 zahraničních vůdců, bombardovaly přes 30 zemí a pokusily se potlačit populistická hnutí ve 20 zemích. S obdobnou brutalitou si však vedou i na domácí frontě. Existují například přesvědčivé důkazy o tom, že FBI vede tajnou válku proti

demokracii. Přinejmenším od 60. let minulého století a dost možná dodnes Úřad „rozšířil své dřívější utajené operace proti Komunistické straně a podílel se svými kapacitami na destabilizaci hnutí za nezávislost Portorika, Socialistické dělnické strany, hnutí za občanská práva, hnutí černošských nacionalistů, Ku-klux-klanu, částí mírového hnutí, studentského hnutí a ‚nové levice‘ obecně. (**Cointelpro: The FBI's Secret War on Political Freedom**, s. 22-23). Vezměme si jako ilustraci shrnutí útoku FBI na Socialistickou dělnickou stranu z **pera Judi Barové**: „Mezi lety 1943-1963 ukazují materiály k federálnímu občanskoprávnímu případu *Socialist Workers Party v. Attorney General* desetiletí ilegálních vloupání agenty FBI a 10 milionů stran záznamů z odposlechů. FBI vyplatila odhadem 1 600 informátorům 1 680 592 dolarů a užila 20 000 dní odposlechů k podkopání legální politické organizace.“ V případě strany Černých panterů a Hnutí amerických Indiánů (AIM) – dvou významných příkladů mobilizace lidové síly k rozbití strukturálního útlaku a shora vedené třídní války – se FBI uchýlila nejen k infiltraci a pomlouvačné kampani s cílem destabilizace, ale také zavraždila 27 Černých panterů a 69 členů AIM (a nespočtu dalších určila osud pomalého umírání za mřížemi). Doma i v cizině tak americká tajná policie postupuje nesmírně aktivně v likvidaci lidových hnutí vzdoru, čímž ochraňuje a zachovává ústřední pilíře rasistické kapitalistické aristokracie.

Než slepě uvěřit v báčorku o zlatém věku demokracie, a tak za každou cenu zůstat v pozlacené kleci ideologie, vytvořené specificky pro nás dobře placenými PR mágy plutokratické oligarchie, bychom tak raději měli odemknout zamčené dveře historie a pečlivě pod drobnohledem studovat založení i vývoj americké imperiální republiky. Tím se nejen oprostíme od jejích šovinistických a samolibých zakládacích mýtů, ale také získáme příležitost vzkřísit a znovu uvést do pohybu tolik z toho, co se pokusili zničit. Jde zejména o jen kousíček pod povrchem těchto nacionalistických narativů existující radikální Ameriku; Ameriku, kde se obyvatelstvo autonomně organizuje k ekologickému nebo domorodému aktivismu, černošským hnutím odporu, antikapitalistické mobilizaci, boji proti patriarchátu a tak dále. Právě tuto Ameriku se korporátní republika pokusila vyhladit při současném agresivním vedení PR kampaně, která měla tyto zločiny přikrýt fíkovým listem „demokracie“ (což si čas od času vyžádalo zapojení několika symbolických jednotlivců „z lidu“ do elitní vládnoucí třídy, tak aby mohl být zachován nesmírnou silou obdařený mýtus o meritokracii). Jestliže jsme však dostatečně všímaví a bystří na to, abychom rozpoznali nedemokratičnost dnešních USA, nepropadněme letargii a pomýlenosti, a nenechme se ukolébat falešnými zkazkami o blažené americké minulosti. Skutečně – Spojené státy dnes nejsou demokracií hlavně proto, že jí nebyly nikdy. Rozhodně však nechápejme tento závěr jako projev pesimismu – roztříštěním této tvrdé skořápky ideologického vězení získáme přístup k radikálním silám, jež mělo zadržovat a právě tyto síly – a ne ti, kteří dostali rozkazy je zničit – by pro nás měly být nejhlubším zdrojem hrdosti na moc lidu.

Úvaha Gabriela Rockhilla **The U.S. is Not a Democracy, It Never Was** vyšla na stránkách Counterpunch 13. prosince 2017.